

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo finansija

NAZIV PROPISA

Nacrt Zakona o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze

1. Definisane probleme

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
- **Koji su uzroci problema?**
- **Koje su posljedice problema?**
- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**
- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

Nacrtom zakona o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze riješiće se sljedeće:

- smanjenje poreskog duga;
- uvećanje budžetskih prihoda po osnovu naplate poreskog potraživanja;
- pružanje mogućnostima poreskim obveznicima da svoja dugovanja izmire pod povoljnijim uslovima, što podrazumijeva otpis obračunate kamate u slučaju cjelokupnog izmirenja osnovnog poreskog duga.

Problem visokog nivoa poreskog duga je izražen u Crnoj Gori duži niz godina, i isti je na dan 31. decembar 2023. godine iznosio je 591,7 mil.€ (bez državnih organa), a obračunata kamata na osnovni dug iznosila je 228,3 mil.€. U cilju smanjenja nivoa poreskog duga, Ministarstvo finansija je odlučilo da predloži zakonsko rješenje koje će dužnicima omogućiti otpis obračunate a neplaćene kamate na poreske obaveze koje su prihod Budžeta Crne Gore i dospjele su na plaćanje do 31. decembra 2024. godine, ukoliko izvrše plaćanje cjelokupnog osnovnog duga u roku od 45 dana od dana početka primjene ovog zakona.

Posljedice ovog problema ogledaju se u daljem uvećanju poreskog duga, kao i kamate što predstavlja veliki problem kako za budžetske prihode u smislu nižeg nivoa naplate poreskih prihoda, tako i za dužnika koji ne može da servisira obaveze i ulazi u nivo visokog rizika od posljedica koje mogu nastati zbog poreskog duga.

Direktno oštećena strana je Budžet Crne Gore u smislu nižeg nivoa naplate budžetskih prihoda u odnosu na maksimalno mogući, što za posledicu ima kretanje ka budžetskom deficitu i potrebu za obezbjeđivanjem sredstava za servisiranje rashoda iz drugih izvora prihoda.

U slučaju „*status quo*“:

- poreski dug će biti na izuzetno visokom nivou;
- neće doći do rasta budžetskih prihoda po osnovu naplate poreskog potraživanja;
- poreski obveznici će biti u velikom riziku od posljedica koje nastaju zbog poreskog duga;
- nelikvidnost poreskih obveznika će biti dugoročna, i sl.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Nacrtom Zakona o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze postići će se sljedeći ciljevi:

- smanjenje poreskog duga;
- brža naplata budžetskih prihoda po osnovu naplate poreskog potraživanja;
- izbjegavanje posljedica koje poreski obveznici mogu imati zbog poreskog duga;
- obezbjeđiti dugoročna likvidnost poreskih obveznika.

Nacrt Zakona o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze nije sastavni dio postojećih strategija ili programa Vlade Crne Gore.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ministarstvo finansija se odlučilo za regulatornu opciju iz razloga što neregulatorna opcija ne može dati željene rezultate.

Visok nivo poreskog duga poreskih obveznika je problem kako za Vladu Crne Gore tako i za poreske obveznike. Iz tog razloga, Ministarstvo finansija predlaže zakonsko rješenje po kojem će se država odreći obračunate kamate ukoliko poreski dužnici do zakonom određenog roka uplate osnovni dug u cjelosti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Nacrt Zakona o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze će imati pozitivan uticaj na:

- poreske obveznike koji imaju poreski dug;
- Budžet Crne Gore.

Primjenom navedenih normativnih rješenja neće nastati dodatni troškovi građanima i privredi.

Predložena zakonska rješenja će omogućiti poreskim dužnicima da izmire poreske obaveze bez plaćanja obračunate kamate, što će značajno podstaći dugoročnu likvidnost poreskih obveznika i veću naplatu poreskih prihoda.

Predložena zakonska rješenja se, prije svega, odnose na poboljšanje poslovanja postojećih privrednih subjekata i pružanje pomoći pri održavanju i razvoju stabilnog poslovanja.

Predložena zakonska rješenja neće stvoriti dodatna administrativna opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju predloženog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Implementacijom predloženih zakonskih rješenja neće nastati međunarodne finansijske obaveze.

Nacrt zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.

Implementacijom predloženog zakonskog rješenja budžet Crne Gore će ostvariti značajnu naplatu prihoda po osnovu poreskog potraživanja. Predloženo zakonsko rješenje pruža mogućnost otpisa obračunate kamate poreskim dužnicima koji osnovni dug izmire u cjelosti u roku predviđenom

zakonom. Predmetno zakonsko rješenje će motivisati poreske obveznike da izmire poreski dug, te se očekuje veća efikasnost pri naplati obračunatih a nenaplaćenih prihoda.

Primjena predloženog zakonskog rješenja će uvećati naplatu poreskih potraživanja iz ranijih perioda, ali preciznu visinu naplate u ovom momentu nije moguće procijeniti imajući u vidu da je ista uslovljena brojnim faktorima (visinom osnovnog duga obveznika, visinom obračunate kamate obvezniku, ekonomskom situacijom na dan početka primjene zakona, i sl.).

Očekivanja od predloženog zakonskog rješenja su sljedeća:

- značajno smanjenje poreskog duga,
- likvidniji poreski obveznici,
- uvećanje naplate zaostalih poreskih potraživanja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Nacrt Zakona o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze će imati pozitivne efekte kako za poreske obveznike koji imaju evidentiran poreski dug tako i za Budžet Crne Gore. Predlagač propisa nije koristio eksternu ekspertsku podršku imajući u vidu da su slična zakonska rješenja već postojala u Crnoj Gori, te da su uspješno implementirana u praksi.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Kod implementacije predloženog propisa ne postoje potencijalne prepreke.

Ministarstvo finansija će iskoristiti sve raspoložive kanale komunikacije sa zainteresovanim stranama kako bi svi poreski dužnici bili upoznati sa povoljnostima koje nudi ovaj zakon, te omogućiti efikasnu implementaciju predloženog zakona.

Glavni indikator za mjerenje ispunjenja cilja će biti procenat smanjenja poreskog duga i veća naplata poreskih potraživanja.

Nakon implementacije predloženog zakona, Ministarstvo finansija će izvršiti procjenu pozitivnih efekata kako za poreske dužnike tako i za budžet Crne Gore.

Datum i mjesto

Podgorica, 29. mart 2024. godine

Starješina

Novica Vuković